

Naäman en Gehazi

Periodethema: Elia
2 Koningen 5

KERNTKST

'Zie, nu weet ik, dat er geen God is op de ganse aarde, dan in Israël!' (2 Kon. 5 : 15b)

UITLEG VAN DE KERNTKST

Naäman belijdt dat er op heel de aarde geen God is dan de God van Israël.

BEGINSITUATIE

De profeet Elisa doet in Israël verschillende wonderen, door de kracht van de Heere mocht hij een jongen opwekken bij de vrouw in Sunem. Vandaag horen de kinderen een genezingswonder van een heidense hoofdman uit Syrië.

DOELSTELLINGEN

- De slavin van Naäman spreekt vrijmoedig over de profeet Elisa. De kinderen hoeven zich niet te schamen voor het dienen van de Heere. Spoor hen aan om aan ongelovige kinderen te vertellen Wie de Heere is!
- Naäman luistert naar de profeet Elisa en wordt genezen. Ook de kinderen moeten het Woord van de Heere horen én doen. Dat kan alleen als de Heilige Geest in hun hart werkt. Bid er samen om!
- De geschiedenis eindigt met een waarschuwing. Gehazi kan de verzoeking van rijkdom niet weerstaan. Hij wordt gestraft. Wijs de kinderen op de grootste Schat.

INDELING

- Naäman is melaats.
- De slavin van Naäman praat met zijn vrouw over haar God en Zijn knecht.

- Benhadad stuurt Naäman met geschenken naar koning Joram.
- De koning schrikt van het verzoek, de profeet Elisa komt hem te hulp.
- Hij zegt dat Naäman zich in de Jordaan moet wassen.
- Naäman laat zich gezeggen door zijn knechten.
- Hij wordt genezen en belijdt dat de Heere alleen God is.
- Elisa weigert loon en gaat niet in op zijn verzoek.
- De knecht Gehazi gaat Naäman achterna en krijgt wat hij wil.
- Onderweg verstopt Gehazi de kostbaarheden.
- Elisa wacht Gehazi op en straft hem met melaatsheid.

ZINGEN

Psalm 51: 4; 103: 1 en 2; 105: 1 en 3
'Door de wereld gaat een woord' (OTH 225)
'Loof de Heere alle gij volken' (50)

UITLEG VAN DE PSALM

Psalm 105: 3a De dichter spoort de gelovigen aan om Heere te bidden om kracht en Hem, Die hen in Zijn heil liet delen, elke dag weer in gebed te zoeken. Wie volhardt in het gebed, zal zalig worden.

MATERIALEN

Kaart om de plaatsen aan te wijzen.

BORDPLAN

Is dat alles?

INTRODUCTIE

Op het bord staat een vreemde zin. Laat hem voorlezen? Na de vertelling wil ik weten waarom deze zin bij de geschiedenis past.

Zachtjes doet Mirthe de slaapkamerdeur open. Voorzichtig kijkt ze om het hoekje. Daar ligt haar broertje Joost. Hij heeft een ongeluk gehad. Zo erg! Hij was samen met de buurjongen buiten aan het voetballen. De bal was op de weg terechtgekomen. Joost was er zo achteraan gerend! Hij lette niet op... Nu moet hij stil op bed blijven liggen, omdat hij een hersenschudding heeft. Mirthe aait over Joost z'n wang. 'Gauw weer beter worden hoor', fluistert ze.

BRUGZIN OF BEGINZIN

Bij jullie thuis is ook weleens een zieke. Je broer of zus heeft griep. Je vader heeft last van zijn rug. Of misschien is er iemand heel erg ziek. Wat is dat moeilijk en verdrietig!

Vertelling

Weet je waar ook iemand ziek is? In het huis van de generaal uit Syrië. De knechten doen heel zachtjes. De generaal is ziek! 'Wat ziet Naäman er akelig uit hè!' zegt een knecht. 'Inderdaad! Zijn hele lichaam zit vol met witte vlekken.' 'Klopt, ik heb het ook gezien. Het is zo'n naar gezicht! Wat is het erg dat onze generaal deze vreselijke ziekte heeft!' 'Ik denk dat hij straks niet meer kan vechten, als er weer oorlog is. Daar is hij veel te ziek voor.' De andere knecht knikt. 'Weet je waar ik bang voor ben? Dat hij gaat sterven.' De knecht knikt somber.

DE SLAVIN VAN NAÄMAN PRAAT MET ZIJN VROUW OVER HAAR GOD EN ZIJN KNECHT

'Echt?' klinkt ineens een meisjesstem. 'Moet Naäman echt sterven?' Met een bang gezicht kijkt één van de dienstmeisjes naar de knechten. De knecht kijkt naar haar. Het is nog een jong meisje. Ze is meegenomen uit het land Israël en in Syrië als slaavin verkocht aan Naäman. 'Ik denk het wel ja', zegt de knecht langzaam. 'Je weet toch wel hoe erg melaatsheid is?' Het meisje knikt. Wat erg! Haar gezicht staat ernstig. Maar dan kijkt ze weer een beetje blij. Ze heeft een plannetje bedacht!

Snel gaat ze weg. Waar zou haar bazin zijn, de vrouw van Naäman? O kijk, daar is ze. 'Mevrouw! Ik heb gehoord dat Naäman erg ziek is. Maar ik weet iemand die hem weer beter kan maken. Ik kom uit Israël. In dat land woont een profeet van de Heere. Hij kan uw man helpen!'

Zo, dat meisje durft! Ze vertelt in dit vreemde land zomaar over de Heere! In Syrië dienen de mensen de Heere niet.

Ze weten niet Wie Hij is. Nee, het meisje heeft geen leedvermaak. Ze vindt het niet 'net goed' dat dit gebeurt bij haar baas. Ze heeft het beste met hem voor! *Zou jij net als dat meisje ook zo voor de Heere uit durven komen? Vind je dat moeilijk? Weet je wat ik zeker weet? Dat de Heere je daarbij wil helpen. Vraag het Hem maar!*

De bazin kijkt naar het dienstmeisje. Wat zegt ze nu toch. Zou het echt waar zijn? Zou er echt iemand zijn die haar man beter kan maken? Ze zal in ieder geval zorgen dat die boodschap bij haar man komt. Wie weet... O, wat is het toch erg dat haar man zo ziek is. Het leven leek zo mooi. En nu is er zoveel verdriet en zorg.

Misschien ben je wel verbaasd, omdat je weet dat een melaatse in Israël niet meer bij andere mensen mocht wonen. Het zou kunnen dat Naäman nog maar net ziek geworden is en dat hij daarom nog thuis is. Het kan ook dat men de ziekte in Syrië niet kende of deze regels niet zo streng naleefde als in Israël.

BENHADAD STUURT NAÄMAN MET GESCHENKEN NAAR KONING JORAM

Naäman is verdrietig. Wat is het moeilijk en zwaar om melaats te zijn. Hij zou zo graag gezond willen zijn. Zou het echt waar zijn wat hij hoorde? Zou de profeet uit Israël hem echt kunnen helpen? Hij krijgt weer een beetje hoop. Weet je wat hij zal doen? Hij zal naar de koning Benhadad gaan en tegen hem vertellen wat het Joodse meisje gezegd heeft. De koning weet vast raad!

Vol spanning kijkt Naäman naar de koning. Hij heeft net verteld over zijn melaatsheid. En ook over de profeet uit Israël. Zou hij van de koning naar Israël mogen gaan? De koning knikt. 'Ik vind het goed. Ga maar naar Israël. Ik zal een brief schrijven voor de koning van Israël. Dan zal hij ervoor zorgen dat u geneest.' De koning denkt dat de profeet een knecht is van de koning van Israël. Daarom schrijft hij een brief.

Het is druk in het huis van Naäman. Er worden spullen ingepakt. Iedereen helpt mee, want Naäman gaat op reis! Kijk, er worden ook geschenken ingepakt. Die zal Naäman straks weggeven als hij weer beter gemaakt is. Moet je eens kijken wat een dure cadeaus! Ongeveer 350 kilo zilver, 60 kilo goud en tien stel feestkleden! Ja, dat zijn heel kostbare geschenken! In onze tijd zou het zilver € 20.000 waard zijn en het goud € 80.000! Dan is alles ingepakt. Sommige knechten gaan ook mee op reis met Naäman om voor hem te zorgen.

Het Joodse dienstmeisje kijkt Naäman na. Daar gaan ze... naar het land Israël. Het land waar ze eerst woonde. Het land waar haar volk woont. In haar hart is een stil gebed tot de Heere. Hij alleen kan haar helpen en Hij alleen kan Naäman beter maken.

DE KONING SCHRIKT VAN HET VERZOEK, DE PROFEET ELISA KOMT HEM TE HULP

In het paleis in Israël zit koning Joram. Eén van de knechten komt naar hem toe. 'Koning, er is een generaal uit Syrië voor u. Mag hij verder komen om met u te spreken?' De koning luistert verbaasd. Een generaal uit Syrië? Wat komt hij doen? De koning weet het niet. 'Laat hem maar verder komen', zegt hij. Daar komt Naäman binnen. In zijn hand heeft hij een brief. Die geeft hij aan koning Joram. De koning maakt de brief open. Wat zou er in staan? Hij krijgt een frons op zijn voorhoofd als hij de brief leest. Het lijkt ook wel alsof hij schrikt. Wat staat er dan in de brief? In de brief staat dat hij Naäman moet genezen. En dat is iets wat de koning niet kan! De koning springt op. Hij scheurt zijn kleren. Dat is een teken van verdriet en ellende. 'Ben ik dan God?' zegt hij. 'Kan ik soms doden en levend maken? De koning van Syrië zoekt gewoon een reden om oorlog tegen mij te voeren!' Dan komt er een knecht van de profeet Elisa aan. Hij is door Elisa gestuurd met een boodschap. 'Koning, waarom hebt u uw kleren gescheurd?' vraagt hij. 'Laat Naäman maar meekomen naar het huis van Elisa. Dan zal hij weten dat er een profeet in Israël is.' Daar gaat Naäman weer. Hij stapt in zijn wagen. De knechten gaan ook weer mee. Ze rijden in de richting van het huis waar de profeet Elisa is. Zou die profeet kunnen helpen? Zou hij straks weer gezond zijn? Daar is het huis van de profeet. Naäman stapt weer uit de wagen. Hij blijft voor de deur van het huis staan.

HIJ ZEGT DAT NAÄMAN ZICH IN DE JORDAAN MOET WASSEN

De deur gaat open. Er stapt een jonge man naar buiten. Dat is natuurlijk de knecht van de profeet Elisa, denkt Naäman. Zal hij hem beter kunnen maken? Of zal de profeet Elisa dat zelf doen? 'Mijn heer Elisa laat u zeggen: Ga naar de Jordaan, en was u daar zevenmaal. Dan zult u helemaal genezen!' De knecht draait zich om. Hij gaat weer naar binnen. Verbaasd blijft Naäman staan. Wat is dat nu?! En... die knecht is alweer binnen! Langzaam dringen de woorden van de knecht tot hem door. Dan wordt hij boos. Hij voelt zich zo beledigd! 'We gaan naar huis!' zegt hij. 'Ik had gedacht dat de profeet zelf naar buiten zou komen. Ik dacht dat hij de Naam van God aan zou roepen en dat hij over de plekken op mijn lichaam zou strijken.' Ja, zo doen de heidense wonderdokters dat ook. Maar de profeet Elisa is geen heidense wonderdokter! Boos praat Naäman verder. 'Maar nu moet ik mezelf wassen in de Jordaan. Dat doe ik niet! De rivieren van Damascus, Abana en Farpar, zijn veel beter dan alle wateren die er in Israël zijn.' Ja, de Jordaan is in zijn ogen maar een modderig stroompje water. Het ziet er troebel uit.

Moet zulk water hem genezen?! Oei, wat is Naäman boos. Hij wil nog maar één ding en dat is naar huis!

NAÄMAN LAAT ZICH GEZEGGEN DOOR ZIJN KNECHTEN

'Mijn vader...' Wie zegt dat? Het is de stem van één van de knechten. Hij weet dat Naäman boos is. Maar toch... 'Stel je voor dat de profeet iets heel moeilijks had gevraagd, zou u het dan wel gedaan hebben? Nu zegt hij alleen maar dat u zich moet wassen in de Jordaan en genezen zult zijn.' Het blijft stil. Heel stil. Zal Naäman boos worden op zijn knecht? Wat zal Naäman doen? Hij denkt na. Dan knikt hij langzaam. Laat hij het dan toch maar proberen. Wie weet... Het is niet ver naar de Jordaan.

HIJ WORDT GENEZEN EN BELIJDT DAT DE HEERE ALLEEN GOD IS

Bij de rivier stapt Naäman weer uit zijn wagen. Langzaam loopt hij het water in. Naäman dompelt zich in de rivier. Eén keer. Zie je dat? Er gebeurt niets. Zijn huid is nog steeds ziek. Naäman dompelt zich weer. En nog een keer. Vier keer... Vijf keer... Maar er gebeurt niets! Toch gaat hij verder. Voor de zevende keer dompelt hij zich in het water. En dan? Zie je dat? Hoe kan dat toch? Wat de profeet gezegd heeft, gebeurt! De witte vlekken die op de huid van Naäman zaten, zijn weg. Naäman is niet langer ziek. Hij is genezen! Wat een groot wonder!

Naäman luisterde naar de profeet. De Heere maakte hem beter. *Jij en ik, wij lijken op de zieke Naäman. Nee, ons lichaam is niet melaats, maar ons hart wel. De zonde is in de Bijbel een beeld van de melaatsheid. Daarom zingen we: 'Was mij geheel, zo zal ik witter wezen dan sneeuw, die vers op het aardrijk nederviel...' Waar moet je naar toe met dat zieke, melaatse hart? Dat weet je toch wel, hè? Naar de Heere Jezus! Luister naar Hem! Hij zegt dat je met je zondige hart bij Hem moet komen. Dan wil Hij je zonden vergeven. Dan heb je een schoon, een rein hart. Dan ben je een kind van Hem!*

Stil en verwonderd kijkt Naäman naar zijn lichaam. Hij is genezen. Wat een groot wonder! Nee, dat water heeft hem niet genezen. Hij werd genezen, omdat hij de woorden van Elisa, de woorden van God, geloofde en gehoorzaamde.

ELISA WEIGERT LOON EN GAAT NIET IN OP ZIJN VERZOEK

Naäman is zo dankbaar! Hij wil heel graag iets terug doen. 'We gaan weer naar de profeet Elisa', zegt hij tegen de knechten. Weer rijdt de wagen naar het huis van de profeet. De profeet komt zelf naar buiten. 'Nu weet ik dat er geen God is op de hele aarde dan alleen in Israël!' zegt Naäman. 'Wilt u alstublieft mijn geschenken aannemen?'

Nou, daar zal de profeet blij mee zijn! Nee hoor, kijk maar, Elisa schudt zijn hoofd. 'Ik wil geen geschenken', zegt hij. 'Alstublieft, neem ze aan!' zegt Naäman. Maar de profeet Elisa wil dat niet. 'Ik zweer bij de Heere, Die ik dien, dat ik geen geschenken aan zal nemen', zegt hij. Naäman heeft nog een vraag. 'Ik wil graag wat grond uit Israël meenemen om voor de God van Israël een altaar te bouwen. Ik wil voortaan offers voor Hem brengen. Maar ik hoop dat de Heere het me vergeven zal, als ik met mijn koning in de tempel van Rimmon moet zijn. Hij leunt dan met zijn hand op mij als hij voor Rimmon buigt. Dan zal ik ook moeten buigen. Ik hoop dat God mij dat vergeven zal.'

Rimmon is in Syrië de god van de vruchtbaarheid. De heidenen dachten dat elke god op zijn eigen grond gediend wilde worden. Daarom vraagt Naäman of hij grond uit Israël mee mag nemen.

Elisa geeft geen antwoord op de vragen die Naäman stelt. Hij zegt alleen maar: 'Ga in vrede terug naar je eigen land.' Tja, het is moeilijk om op die vragen een antwoord te geven. Elisa weet dat de Heere de zonde straft. Ook één zonde. Maar hij weet ook dat Naäman bijna niets van Israëls' God weet. Daarom zegt hij het beste wat je kunt doen: iemand de zegen van de Heere toewensen!

Naäman gaat naar huis. Als een zieke man ging hij weg uit Syrië. Als een gezonde man mag hij terugkomen. Wat zal zijn vrouw dankbaar zijn. En het dienstmeisje! En... iedereen!

DE KNECHT GEHAZI GAAT NAÄMAN ACHTERNA EN KRIJGT WAT HIJ WIL

Elisa's knecht heeft alles gehoord. Tjonge, wat is dat dom van Elisa. Wat jammer dat hij de geschenken niet aanneemt. Door die geschenken kun je heel rijk worden! En dat laat Elisa zo maar aan zich voorbij gaan! In het hoofd van Gehazi komt een plannetje. Weet je wat, hij wacht nog even. En dan...! Hij zal zorgen dat er toch geschenken komen! Naäman is al een poosje weg. Nu kan het wel, denkt Gehazi. Snel gaat hij op pad. In de verte ziet hij de wagen van Naäman rijden. Hij komt steeds dichterbij. Naäman ziet hem al en komt meteen van de wagen af. 'Is alles goed?' vraagt hij.

Gehazi knikt. 'Ja hoor, alles is goed. Maar mijn heer Elisa heeft een vraag aan u. Toen u net weg was, kwamen er onverwachts twee jonge profeten op bezoek. Wilt u mij 35 kilo zilver en twee stel feestkleden meegeven voor hen? 'Ja, natuurlijk!' zegt Naäman. Wat is hij blij dat hij toch nog iets mag geven! Hij roept twee knechten. Ze vullen de zakken met zilver. Gehazi krijgt zelfs meer. Hij krijgt het dubbele van wat hij vroeg! En de knechten zullen het wel voor hem dragen. Dat hoeft hij niet zelf te doen. Tja, daar had Gehazi niet op gerekend...

ONDERWEG VERSTOPT GEHAZI DE KOSTBAARHEDEN

Als ze bijna thuis zijn, zegt hij: 'Geef de zakken nu maar aan mij.' Stel je voor dat Elisa het ziet! Tjonge, wat is Gehazi nu rijk! Hij heeft meer dan € 4.000 gekregen, zonder de mooie kleden. Snel verstoppt hij de spullen. Dit kan hij mooi verkopen en dan heeft hij veel geld. Dan is hij rijk! Snel gaat hij weer terug naar Elisa.

ELISA WACHT GEHAZI OP EN STRAFT HEM MET MELAATSHEID

Elisa kijkt naar Gehazi. 'Waar kom je vandaan?' vraagt hij. 'Uw knecht is niet weggeweest, hoor', zegt Gehazi. Wat erg, hij liegt ook nog. Elisa kijkt boos naar hem. Gehazi schrikt ervan!

'Denk je dat ik in gedachten niet bij je was, toen je Naäman achterna ging?' zegt Elisa. 'Was het tijd om zilver en kleden mee te nemen om daar veel spullen van te kopen?' Hé, hoe weet Elisa dat? De Heere heeft het aan hem bekendgemaakt. Hij ziet alles. Luister maar verder naar Elisa. 'De Heere zal je straffen! Nu zal jij melaats zijn. Jij en je familie, voor altijd!' O, wat schrikt Gehazi. Wat een erge straf krijgt hij. Maar wel een verdiende straf. Het is zijn eigen schuld.

Je weet het wel hè, de Heere haat en straft de zonde. Zul je daaraan denken? Elke dag? Bid je elke dag: 'Leid mij niet verzoeking?' Vraag om eerlijk te zijn. Denk eraan dat de Heere alles ziet. Denk er ook aan dat er vandaag nog vergeving bij Hem te vinden is!

AFSLUITING

Weet je waar het Gehazi om ging? Om de schatten van deze wereld. Maar die schatten maken je niet echt gelukkig. Weet je wat de grootste schat is? Het dienen en liefhebben van de Heere!

VERWERKING

- Wat heeft de zin op het bord te maken met de vertelling?
- Wat heeft de zin op het bord te maken met het geloven in God?
- Wat vraagt de Heere van ons als we in Hem geloven en Hem dienen?
- Praat door over het vrijmoedig spreken over God. Misschien kunnen de kinderen hier uit eigen ervaring iets over vertellen.
- Laat de kinderen vragen over de vertelling bedenken. Laat ze opschrijven of verzamel ze en bespreek daarna de vragen met de hele groep.
- Maak de puzzel, tekenopdracht of raamhanger over Naäman (zie website B4.08 verwerking overgenomen van LCJ). Gebruik daarbij de Bijbel 2 Kon. 5.